

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

A6-0255/2009

7.4.2009

POROČILO

o regulativnih vidikih nanomaterialov
(2008/2208(INI))

Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane

Poročevalec: Carl Schlyter

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	14
MNENJE ODBORA ZA ZAPOSLOVANJE IN SOCIALNE ZADEVE.....	17
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU.....	21

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o regulativnih vidikih nanomaterialov (2008/2208(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 17. junija 2008 o regulativnih vidikih nanomaterialov (KOM(2008)0366) in delovnega dokumenta služb Komisije, ki je priložen temu sporočilu (SEK(2008)2036),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. maja 2004 z naslovom K evropski strategiji za nanotehnologijo (KOM(2004)0338),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 7. junija 2005 z naslovom Nanoznanosti in nanotehnologije: Akcijski načrt za Evropo 2005–2009 („akcijski načrt“) ter svoje resolucije z dne 28. septembra 2006¹ o tem akcijskem načrtu,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Nanoznanosti in nanotehnologije: Akcijski načrt za Evropo 2005–2009. Prvo poročilo o izvajanju 2005–2007 (KOM(2007)0505),
- ob upoštevanju mnenj Znanstvenega odbora za nastajajoča in na novo ugotovljena zdravstvena tveganja o opredelitvah in ocenah tveganja nanomaterialov²,
- ob upoštevanju mnenja Znanstvenega odbora za potrošniške proizvode (SCCP) o varnosti nanomaterialov v kozmetiki³,
- ob upoštevanju priporočila Komisije o kodeksu ravnanja za odgovorno raziskovanje na področju nanoznanosti in nanotehnologije (KOM(2008)0424) („kodeks ravnanja“),
- ob upoštevanju mnenja evropske skupine za etiko v znanosti in novih tehnologijah (EGE)

---

¹ UL C 306 E, 15.12.2006, str. 426.

² Mnenje o znanstvenih vidikih obstoječe in predlagane opredelitve glede proizvodov nanoznanosti in nanotehnologije; 29. november 2007;

http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihhr/docs/scenihhr_o_012.pdf

ter priložene informacije služb Komisije o mnenju odbora SCENIHR o znanstvenih vidikih obstoječe in predlagane opredelitve glede proizvodov nanoznanosti in nanotehnologije;

http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihhr/docs/scenihhr_oc_012.pdf

Mnenje o primernosti uporabe metodologije za oceno tveganja v skladu z dokumenti s tehničnimi navodili za nove in obstoječe snovi pri oceni tveganja nanomaterialov; od 21. do 22. junija 2007;

http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihhr/docs/scenihhr_o_010.pdf

Spremenjeno mnenje (po javnem posvetovanju) o primernosti obstoječih metodologij za oceno možnih tveganj, povezanih s pridobljenimi in naključnimi proizvodi nanotehnologije; 10. marec 2006;

http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihhr/docs/scenihhr_o_003b.pdf

Mnenje o oceni tveganja nanotehnoloških proizvodov; 19. januar 2009;

http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihhr/docs/scenihhr_o_023.pdf

³ Mnenje o varnosti nanomaterialov v kozmetičnih izdelkih; 18. december 2007;

http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_sccp/docs/sccp_o_123.pdf.

pri Evropski komisiji o etičnih vidikih nanomedicine¹,

- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH)²,
- ob upoštevanju Direktive 98/8/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 o dajanju biocidnih pripravkov v promet³,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvedbi ukrepov za izboljšanje varnosti in zdravja delavcev pri delu⁴ ter njenih hčerinskih direktiv,
- ob upoštevanju direktive 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. decembra 2001 o splošni varnosti proizvodov⁵ ter specifične zakonodaje o proizvodih, zlasti direktive Sveta 76/768/EGS z dne 27. julija 1976 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kozmetičnimi izdelki⁶,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane⁷, Uredbe (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila⁸, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil⁹, Uredbe (ES) št. 1830/2003 evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o sledljivosti in označevanju gensko spremenjenih organizmov ter sledljivosti živil in krme, proizvedenih iz gensko spremenjenih organizmov¹⁰, ter Uredbe (ES) št. 258/97 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. januarja 1997 v zvezi z novimi živili in novimi živilskimi sestavinami¹¹,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006¹²,
- ob upoštevanju okoljevarstvene zakonodaje Skupnosti, zlasti Direktive 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja¹³, Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z

---

¹ Mnenje št. 21, 17. januar 2007.

² UL L 396, 30.12.2006, str. 1.

³ UL L 123, 24.4.1998, str. 1.

⁴ UL L 183, 29.6.1989, str. 1.

⁵ UL L 11, 15.1.2002, str. 4.

⁶ UL L 262, 27.9.1976, str. 169.

⁷ UL L 31, 1.2.2002, str. 1.

⁸ UL L 354, 31.12.2008, str. 16.

⁹ UL L 109, 6.5.2000, str. 29.

¹⁰ UL L 268, 18.10.2003, str. 24.

¹¹ UL L 43, 14.2.1997, str. 1.

¹² UL L 353, 31.12.2008, str. 1.

¹³ UL L 24, 29.1.2008, str. 8.

dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike¹ ter Direktive 2006/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o odpadkih²,

- ob upoštevanju Direktive 2006/114/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju³,
  - ob upoštevanju člena 45 svojega poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane in mnenja Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A6-0255/2009),
- A. ker uporaba nanomaterialov in nanotehnologij (v nadaljevanju: nanomateriali) obeta pomembne dosežke z mnogimi koristmi v številnih uporabah za potrošnike, paciente in okolje, saj imajo lahko nanomateriali drugačne ali nove lastnosti v primerjavi z isto snovjo ali materialom v običajni obliki,
- B. ker bodo dosežki v zvezi z nanomateriali pomembno vplivali na sprejemanje političnih odločitev na področju javnega zdravja, zaposlovanja, varnosti in zdravja pri delu, informacijske družbe, energetike, prometa, varnosti in vesolja,
- C. ker kljub oblikovani evropski strategiji za nanotehnologije in dodeljenim sredstvom v višini približno 3 500 000 000 EUR za sedmi okvirni program Evropske skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (2007 do 2013) Evropska unija zaostaja v primerjavi z njenimi največjimi tekmicami, ki so Združene države Amerike, Japonska in Južna Koreja, ki predstavljajo več kot polovico naložb in imajo dve tretjini prijavljenih patentov na svetovni ravni,
- D. ker lahko nanomateriali po drugi strani zaradi svoje majhnosti pomenijo nova velika tveganja, kot so večja reaktivnost in prenosljivost, kar lahko privede do večje toksičnosti v kombinaciji z neomejenim dostopom do človeškega telesa in lahko vključuje povsem drugačne mehanizme motenj v fiziološkem delovanju ljudi in okolja,
- E. ker lahko varen razvoj nanomaterialov pomembno prispeva h konkurenčnosti gospodarstva Evropske unije in uresničevanju lizbonske strategije,
- F. ker je za sedanjo razpravo o nanomaterialih značilno pomanjkanje informacij in znanja, kar povzroča nesoglasja in politične spore, zapleta pa se že na ravni opredelitve:
- a) v zvezi z velikostjo: približna določitev velikosti („približno 100 nm ali manj“) ali točna opredelitev razpona velikosti („med 1 in 100 nm“),
  - b) v zvezi z drugačnimi/novimi lastnostmi: drugačne/nove lastnosti zaradi razlike v velikosti ali uporaba takih lastnosti kot dodatnega merila za opredelitev nanomaterialov,

---

¹ UL L 327, 22.12.2000, str. 1.

² UL L 114, 27.4.2006, str. 9.

³ UL L 376, 27.12.2006, str. 21.

- c) v zvezi s problematičnimi lastnostmi: ali naj se opredelitev nanomaterialov omeji na nekatere lastnosti (na primer netopne ali težko razgradljive nanomateriale) ali ne,
- G. ker zaenkrat ni v celoti oblikovanega nabora usklajenih opredelitev, čeprav je na voljo oziroma v pripravi nekaj mednarodnih standardov, v katerih je „nanovelikost“ opredeljena kot „ena ali več dimenzij v velikosti 100 nm ali manj“ in ki pogosto razlikujejo med:
- „nanopredmeti“, opredeljenimi kot „diskretni materiali z eno, dvema ali tremi dimenzijami v nanovelikosti“, tj. kot materiali, sestavljeni iz posameznih predmetov zelo majhnih dimenzij;
  - nanostrukturnimi materiali, opredeljenimi kot materiali, „ki imajo notranjo ali površinsko strukturo v nanovelikosti“, npr. z vrzeli majhnih dimenzij,
- H. ker skoraj neomejena uporaba nanotehnologij v različnih sektorjih, kot so elektronika, tekstil, biomedicina, izdelki za osebno nego, čistila, živilski ali energetski sektor, onemogoča vzpostavitev enotnega ureditvenega okvira na ravni Skupnosti,
- I. ker ni na voljo jasnih informacij o dejanski rabi nanomaterialov v izdelkih za potrošnike, kot v naslednjih primerih:
- sezname priznanih ustanov navajajo, da je na trgu več kot 800 izdelkov za potrošnike na osnovi nanomaterialov, ki jih kot take navajajo proizvajalci, vendar panožna združenja istih proizvajalcev dvomijo o resničnosti teh navedb, saj naj bi bile pretirane, hkrati pa sami ne navajajo nobenih podatkov,
  - podjetja zaradi pozitivnega tržnega učinka izraza „nanomateriali“ brez zadržkov uporabljajo trditve o njihovi uporabi, po drugi strani pa so odločno proti objektivnim zahtevam po označevanju,
- J. ker bo vprašanje dejanske uporabe nanomaterialov v izdelkih za potrošnike verjetno še naprej ostalo nejasno, če ne bodo uvedene jasne zahteve za obveščanje o uporabi nanomaterialov in če se direktiva 2006/114/ES,
- K. ker se v predstavitev možnih koristi nanotehnologij napoveduje skoraj neskončna raznolikost uporab nanomaterialov v prihodnosti, niso pa predstavljene zanesljive informacije o sedanjih načinih uporabe,
- L. ker poteka velika razprava o možnosti ocenjevanja varnosti nanomaterialov, ker znanstveni odbori in agencije Evropske unije opozarjajo na velike pomanjkljivosti v ključnih podatkih in celo v metodah pridobivanja takšnih podatkov; ker mora zato Evropska unija bolj vlagati v ustrezno ocenjevanje nanomaterialov, da bi odpravila vrzeli v znanju ter čim prej v sodelovanju s svojimi agencijami in mednarodnimi partnerji razvila metode za ocenjevanje ter ustrezno in usklajeno meroslovje in nomenklaturo,
- M. ker je odbor SCENIHR ugotovil nekaj posebnih nevarnosti za zdravje in strupenih učinkov na okoljske organizme pri nekaterih nanomaterialih ter ob upoštevanju, da te

- ugotovitve kažejo na morebitne nevarnosti, ki bi jih bilo treba upoštevati,
- N. ker je odbor SCENIHR ugotovil tudi splošno pomanjkanje visokokakovostnih podatkov o izpostavljenosti za ljudi in okolje in pričakuje, da se bodo postopki za ocenjevanje še naprej razvijali, dokler ne bo na voljo dovolj znanstvenih informacij za podroben opis morebitnih škodljivih učinkov za ljudi in okolje, in tako zaključuje, da je treba nadaljevati z razvojem, preverjanjem in standardizacijo znanja o metodologiji za ocene izpostavljenosti in ugotavljanje nevarnosti,
  - O. ker so dokazi o nevarnostih pri nekaterih nanomaterialih skupaj s splošnim pomanjkanjem metod za ustrezno oceno tveganj nanomaterialov razlog za zaskrbljenost,
  - P. ker so sedanja finančna sredstva, namenjena okoljskim, zdravstvenim in varnostnim vidikom nanomaterialov v sedmem okvirnem programu za raziskave veliko premajhna, ker so tudi ocenjevalna merila za odobritev raziskovalnih projektov za ocenjevanje varnosti nanomaterialov v sedmem okvirnem programu preveč omejevalna (tj. da so ozko usmerjena k inovacijam) in tako ne spodbujajo v zadostni meri nujnega razvoja znanstvenih metod za ocenjevanje nanomaterialov, ker je bistveno, da se nameni dovolj sredstev za financiranje raziskav o varnem razvoju in uporabi nanomaterialov,
  - Q. ker znanje o morebitnih vplivih na zdravje in okolje precej zaostaja za hitrostjo dogajanja na trgu in s tem sproža temeljna vprašanja o tem, ali je s sedanjim modelom upravljanja mogoče obravnavati nove tehnologije v realnem času,
  - R. ker je Parlament v skladu s previdnostnim načelom v svoji resoluciji z dne 28. septembra 2006 o nanoznanostih in nanotehnologijah pozval k raziskavi o učinkih nanodelcev, ki niso lahko topni ali biološko razgradljivi, preden se takšni delci začnejo proizvajati in dajati na trg,
  - S. ker je pomen sporočila Komisije o regulativnih vidikih nanomaterialov zaradi pomanjkanja informacij o posebnih lastnostih nanomaterialov, njihovi dejanski rabi ter možnih tveganjih in koristih relativno omejen, zato je tudi težko presoditi, kakšen je lahko njihov poseben doprinos v primerjavi s konvencionalnimi nanotehnologijami, materiali in snovmi,
  - T. ker je Komisija predstavila zgolj splošen pregled ustrezne zakonodaje Skupnosti, pri tem pa ni opisala posebnosti nanomaterialov in s tem povezanih izzivov,
  - U. ker je iz pregleda Komisije razvidno, da v zakonodaji Skupnosti zaenkrat ni določb, ki bi se specifično nanašale na nanomateriale,
  - V. ker bi bilo treba nanomateriale vključiti v mnogotereren, diferenciran in prilagodljiv zakonodajni okvir, ki bi temeljil na previdnostnem načelu ter na načelu odgovornosti proizvajalca, da bi se zagotovila varna proizvodnja, uporaba in odlaganje nanomaterialov pred dajanjem tehnologije na trg, pri čemer se je treba izogniti avtomatskem poseganju po splošni prepovedi ali enakemu obravnavanju različnih načinov uporabe nanomaterialov,
  - W. ker je bilo v okviru uredbe REACH že dogovorjeno, da je potrebno nadaljnje usmerjanje

in svetovanje o nanomaterialih, zlasti o prepoznavanju snovi, ter prilagajanje metod ocenjevanja tveganja,

X. ker natančnejši ogled uredbe REACH razkrije več pomanjkljivosti v zvezi z nanomateriali, na primer:

- mejne vrednosti za količino morda niso ustrezne, saj lastnosti in možna tveganja nanomaterialov v bolj določajo število delcev, površinska struktura in površinska aktivnost, kot pa njihova količina,
- ocena izpostavljenosti je obvezna le za snovi, ki jih proizvajalec proizvaja v količini več kot 10 ton na leto, in če je zanje ugotovljeno, da izpolnjujejo merila za razvrstitev kot nevarne v skladu z direktivo 67/548/EGS¹; vendar lahko glede na sedanje težave pri ugotavljanju nevarnosti do ocene sploh ne pride, ker nevarnosti na podlagi sedanje metodologije niso ugotovljene, čeprav je ocena izpostavljenosti zelo pomembna za pravilno oceno tveganja nanomaterialov,
- zahteve za obveščanje iz uredbe REACH za snovi v izdelkih se nanašajo le na tiste snovi, ki vzbujajo veliko skrb, ki so na seznamu in kadar so prisotne v koncentracijah nad 0,1 % mase na maso v izdelku, njihova skupna količina v teh artiklih na proizvajalca na leto pa presega eno tona; vendar zdaj na seznamu snovi ni niti enega nanomateriala, izdelava takšnega seznama pa bo glede na težave z ugotavljanjem nevarnosti nanomaterialov težavna in četudi bi bile te težave odpravljene, nanomateriali po vsej verjetnosti ne bi presegli mejnih vrednosti za količino in koncentracijo, tako da je verjetnost, da bo uredba REACH v sedanji obliki privedla do obveščanja o nanomaterialih v artiklih, zelo majhna,

Y. ker v odsotnosti določb, ki bi se nanašale na nanomateriale, obstaja tveganje za nepravilno uporabo zakonodaje o odpadkih, na primer:

- ustrezna obdelava odpadkov je med drugim odvisna od nevarnosti odpadka (npr. merila za sprejem različnih odpadkov na odlagališčih), vendar se ne bo uporabljala za nanomateriale, dokler ne bo na voljo dogovorjene metode za ugotavljanje nevarnosti, kar bo povzročilo nespecifično obdelavo nanomaterialov glede na splošne lastnosti odpadkov, v katerih bodo končali (od komunalnih trdnih odpadkov do nevarnih odpadkov),
- mejne vrednosti emisij za sežig odpadkov se uporabljajo le za nekatera znana onesnaževala, za nanomateriale pa ne, čeprav bi bilo morda treba nekatere razvrstiti kot onesnaževala, ali pa bi zanje morda morale veljati posebne zahteve (npr. ogljikove nanocevi, ki imajo lahko azbestu podobne lastnosti, so stabilne do zelo visokih temperatur),

Z. ker je v številnih predlogih sprememb v zvezi z nanomateriali, ki so bili sprejeti v dogovoru iz prve obravnave med Svetom in Evropskim parlamentom v okviru prenovitve

---

¹ Direktiva Sveta 67/548/EGS z dne 27. junija 1967 o približevanju zakonov in drugih predpisov v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi (UL 196, 16.8.1967, str. 1).

direktive o kozmetičnih izdelkih¹ ter v številnih predlogih spremembe, ki jih je Evropski parlament sprejel na prvi obravnavi v okviru revizije uredbe o novih živilih², poudarjeno, da je treba za ustrezno obravnavo nanomaterialov brez dvoma spremeniti zakonodajo Skupnosti,

- Aa. ker je sedanja razprava o regulativnih vidikih nanomaterialov močno omejena na strokovnjake, čeprav lahko zaradi nanomaterialov pride do obsežnih družbenih sprememb, za kar sta potrebna široka javna razprava in polno sodelovanje javnosti pri odločanju,
  - Ab. ker bi lahko široka uporaba patentov za nanomateriale, visoki stroški za patentiranje in pomanjkanje olajšav da dostop do patentov za zelo mala ter za mala in srednja podjetja zavrla prihodnje inovacije,
  - Ac. ker bo verjetno prišlo do združevanja nanotehnologije z biotehnologijo, biologijo, kognitivnimi vedami in informacijsko tehnologijo, kar odpira resna etična vprašanja ter vprašanja v zvezi z varnostjo in spoštovanjem temeljnih pravic, ki jih je treba analizirati v novem mnenju evropske skupine za etiko v znanosti in novih tehnologijah,
  - Ad. ker je kodeks ravnanja zelo pomemben instrument za varne, celostne in odgovorne raziskave nanomaterialov; ker morajo ta kodeks sprejeti in spoštovati vsi proizvajalci, ki nameravajo proizvajati ali dajati blago v promet,
  - Ae. ker morajo biti previdnostno načelo, načelo, da plača povzročitelj obremenitve, ter trajnostni cilji osnova za orientacijski in regulativni okvir za nanotehnologije in nanomateriale, ta načela in cilji pa morajo tudi voditi razvoj nanotehnologij in nanomaterialov k večji uporabnosti in koristnosti za družbo,
1. je prepričan, da je treba uporabo nanomaterialov uskladiti s potrebami državljanov ter da je mogoče prednosti nanomaterialov izkoristiti izključno na varen in odgovoren način z jasnimi regulativnimi in političnimi okvirom (zakonodajne in druge določbe), ki izrecno obravnava sedanjo in bodočo uporabo nanomaterialov ter naravo možnih zdravstvenih, okoljskih in varnostnih težav skozi njihov celoten življenjski cikel;
  2. obžaluje odsotnost ustrezne ocene de facto uporabe splošnih določb zakonodaje Skupnosti v luči dejanske narave nanomaterialov;
  3. se ne strinja s sklepom Komisije – ob odsotnosti določb v zakonodaji Skupnosti – da sedanja zakonodaja načeloma ustrezno pokriva tveganja v zvezi z nanomateriali, saj dejansko ni mogoče opredeliti tveganj v zvezi z nanomateriali zaradi pomanjkanja ustreznih podatkov in metod za njihovo oceno;
  4. meni, da zgolj z boljšim izvajanjem obstoječe zakonodaje ni mogoče doseči potrebne ravni varnosti, dokler zakonodaja ne vsebuje določb, ki se specifično nanašajo na nanomateriale, niti metod za ustrezno oceno z njimi povezanih tveganj;

---

¹ Stališče Evropskega parlamenta z dne 24. marca 2009, Sprejeta besedila, P6_TA(2009)0158.

² Stališče Evropskega parlamenta z dne 24. marca 2009, Sprejeta besedila, P6_TA(2009)0171.

5. meni, da je koncept „varnega, odgovornega in integriranega pristopa“ k nanotehnologijam, ki ga zagovarja Evropska unija, ogrožen zaradi pomanjkanja informacij o uporabi in varnosti nanomaterialov, ki so že na trgu, zlasti v občutljivih uporabah z neposredno izpostavljenostjo potrošnikov;
6. opozarja, da so lahko različne skupine ljudi ogrožene na različnih stopnjah življenjskega cikla proizvoda: pri proizvodnji in ravnanju s proizvodom, pri pakiranju, prevozu in vzdrževanju, pri odlaganju in uničenju, pri sekundarnih in končnih uporabnikih ter potrošnikih; opozarja, da mora ocena tveganja temeljiti na običajni uporabi in nesrečah, pa tudi na tem, da gre za vdihavanje, stik s kožo in druge načine izpostavljenosti; poudarja, da mora ustrezna zakonodaja upoštevati ogrožene skupine ljudi ter tveganja, povezana s temi skupinami;
7. poziva Komisijo, naj v dveh letih pregleda vso ustrezno zakonodajo, da bi se izvajalo načelo „brez podatkov ni trga“ za vse uporabe nanomaterialov v izdelkih, ki lahko v svojem življenjskem ciklu vplivajo na zdravje, okolje ali varnost, ter naj zagotovi, da se v zakonodajnih določbah in instrumentih za izvajanje upoštevajo posebne značilnosti nanomaterialov, ki so jim lahko izpostavljeni delavci, potrošniki in/ali okolje;
8. poudarja, da je pregled nujen že zaradi ustrezne zaščite zdravja ljudi in okolja, pa tudi zaradi zagotavljanja gotovosti in predvidljivosti gospodarskim akterjem in zaupanja javnosti;
9. poziva k uvedbi obsežne znanstveno utemeljene opredelitve nanomaterialov v zakonodaji Skupnosti kot dela predlogov sprememb k zadevni horizontalni in sektorski zakonodaji, ki se nanašajo na nanomateriale;
10. poziva Komisijo, naj se zavzema za sprejetje usklajene opredelitve nanomaterialov na mednarodni ravni ter temu ustrezno prilagodi evropsko zakonodajo na tem področju;
11. meni, da je zlasti pomembno nanomateriale izrecno obravnavati vsaj v sklopu zakonodaje o kemikalijah (REACH, biocidi) in hrani (živila, aditivi za živila, živila in krma, proizvedena iz gensko spremenjenih organizmov), pa tudi ustrezne zakonodaje o zaščiti delavcev, o kakovosti zraka in vode ter odpadkih;
12. meni, da se proizvodov, ki vsebujejo nanomateriale in ogrožajo zdravje ljudi zaradi izpostavljenosti delavcev ali potrošnikov oziroma nesprejemljivega okoljskega tveganja, ne bi smelo dajati na trg;
13. poziva k uporabi načela o dolžnosti skrbnega ravnanja za proizvajalce, ki želijo dati nanomateriale v promet;
14. poziva, naj zlasti predlogi sprememb k uredbi REACH najkasneje 18 mesecev po začetku veljavnosti zagotovijo:
  - poenostavljeno registracijo proizvedenih ali uvoženih nanomaterialov (z mejno vrednostjo na podlagi na primer površinske aktivnosti namesto količine) ob zagotavljanju osnovnih podatkov o fizikalno-kemijskih lastnosti ter toksikoloških in ekotoksikoloških učinkih,

- poročilo o kemijski varnosti z oceno izpostavljenosti za vse registrirane nanomateriale, ne glede na ugotovljene nevarnosti,
  - zahteve za obveščanje za vse nanomateriale, dane v promet kot takšne, v pripravkih ali v izdelkih, ne glede na mejne vrednosti za količino in koncentracijo;
15. kadar je snov že vključena v zakonodajo Skupnosti, proizvodne metode, izvirne snovi ali velikost delca pa so se z nanotehnologijo zelo spremenili, poziva, naj se ta snov, pripravljena s takšnimi novimi metodami ali snovmi, šteje za drugačno snov in da se zanjo, preden je lahko dana v promet, zahteva nov vnos v zakonodajo Skupnosti ali sprememba specifikacij glede načina uporabe te snovi;
16. posebej poziva k predlogom sprememb zakonodaje o odpadkih za ustrezno obravnavo nanomaterialov, kot so:
- poseben vnos za nanomateriale na seznamu odpadkov iz direktive 2000/532/ES¹,
  - revizija meril za sprejemanje odpadkov na odlagališčih iz odločbe 2003/33/ES²,
  - revizija zadevnih mejnih vrednosti emisij za sežiganje odpadkov za dopolnitev meritev na podlagi mase z meritvami na podlagi števila delcev in/ali površine;
17. zlasti poziva k reviziji mejnih vrednosti emisij in okoljskih standardov kakovosti v zakonodaji o zraku in vodi zaradi dopolnitve meritev na podlagi mase z meritvami na podlagi števila delcev in/ali površine za ustrezno obravnavo nanomaterialov;
18. nadalje poudarja, da nanomateriali skozi celotni življenjski cikel pomenijo velik izziv za zdravje in varnost pri delu, saj je tem materialom izpostavljenih veliko delavcev v proizvodni verigi, ne da bi vedeli, ali se izvajajo varnostni postopki in ali so varnostni ukrepi ustrezni in učinkoviti; ugotavlja, da se bo v prihodnje še povečevalo število in raznolikost skupin delavcev, izpostavljenih učinkom nanomaterialov;
19. poziva Evropski observatorij za tveganja Agencije za varnost in zdravje pri delu ter države članice, naj si bolj prizadevajo za ozaveščanje javnosti in izmenjavo dobre prakse;
20. poleg tega poudarja, da morajo biti za vsak posamezni primer določbe o zaščiti in varnosti delavcev glede nanomaterialov na voljo v več jezikih;
21. poudarja, da je proizvajalcem in delodajalcem treba dodeliti jasne odgovornosti za nanotehnologijo in uporabo nanomaterialov;
22. posebej poziva k predlogom sprememb zakonodaje o varstvu pri delu, da se zagotovi

---

¹ Odločba Komisije z dne 3. maja 2000 o nadomestitvi Odločbe 94/3/ES o oblikovanju seznama odpadkov skladno s členom 1(a) Direktive Sveta 75/442/EGS o odpadkih in Odločbe Sveta 94/904/ES o oblikovanju seznama nevarnih odpadkov skladno s členom 1(4) Direktive Sveta 91/689/EGS o nevarnih odpadkih (UL L 226, 6.9.2000, str. 3).

² Odločba Sveta z dne 19. decembra 2002 o določitvi meril in postopkov za sprejem odpadkov na odlagališčih v skladu s členom 16 Direktive 1999/31/ES in Prilogo II k tej direktivi (UL L 11, 16.1.2003, str. 27).

- uporaba nanomaterialov zgolj v zaprtih sistemih, dokler ni mogoče zanesljivo zaznati in nadzorovati izpostavljenosti;
23. poudarja, da morajo Komisija in/ali države članice pri obravnavanju nanomaterialov zagotoviti polno skladnost z načeli zakonodaje Skupnosti o zdravju in varnosti delavci ter izvajanje teh načel, vključno z ustreznim usposabljanjem strokovnjakov za zdravje in varnost, da bi preprečile potencialno nevarno izpostavljenost nanomaterialom;
  24. poziva Komisijo, naj do junija 2011 sestavi seznam različnih tipov in načinov uporabe nanomaterialov na evropskem trgu ter pri tem spoštuje utemeljene poslovne skrivnosti, kot so recepti, ter naj ta seznam objavi; nadalje poziva Komisijo, naj obenem tudi poroča o varnosti teh nanomaterialov;
  25. znova poziva, da se potrošnikom zagotovijo informacije o uporabi nanomaterialov v potrošniških izdelkih; vse sestavine, ki so prisotne v snoveh, zmeseh ali izdelkih v obliki nanomaterialov, je treba jasno navesti na označbah izdelkov (na primer na seznamu sestavin je treba za imenom takih sestavin v oklepaju navesti besedo „nano“);
  26. poziva k polnemu izvrševanju direktive 2006/114/ES, da bi preprečili zavajajoče oglaševanje nanomaterialov;
  27. priporoča uvedbo portala za povratne informacije, kjer bodo raziskovalci nanomaterialov iz industrijskih in univerzitetnih krogov ter državljani uporabniki lahko delili izkušnje, poročali o novih dognanjih in bili obveščeni o najnovejših informacijah, in ki bo redno pregledoval te prispevke;
  28. poziva, naj se čim prej oblikujejo ustrezni protokoli testiranja in meroslovni standardi, da bi z uporabo multidisciplinarnega pristopa ocenili tveganja, povezana z nanomateriali, in izpostavljenost nanomaterialom skozi njihov celoten življenjski cikel;
  29. poziva h korenitemu povečanju sredstev, namenjenih raziskavam okoljskih, zdravstvenih in varnostnih vidikov nanomaterialov skozi njihov celoten življenjski cikel, na primer z ustanovitvijo posebnega evropskega sklada v sklopu sedmega okvirnega programa; nadalje konkretno poziva Komisijo, naj pregleda merila za ocenjevanje v sedmem okvirnem programu, tako da bo sedmi okvirni program privabil in financiral veliko več raziskav za izboljšanje znanstvene metodologije pri ocenjevanju nanomaterialov;
  30. poziva Komisijo, naj med državami članicami spodbuja usklajevanje in izmenjave na področju raziskav in razvoja, ocene tveganj, razvoja usmeritev in predpisov o nanomaterialih z uporabo obstoječih mehanizmov (npr. podskupina pristojnih organov REACH za nanomaterialne) ali z uvedbo dodatnih mehanizmov, če je to potrebno;
  31. zahteva, da Komisija in države članice čim prej predlagajo oblikovanje stalne in neodvisne evropske platforme, samostojne pri odločanju, zadolžene za nadzor nad nanotehnologijami in nanomateriali, ter temeljnega in uporabnega raziskovalnega programa o nadzornih metodah (zlasti meroslovje, odkrivanje, strupenost in epidemiologija);
  32. poziva Komisijo, naj opravi oceno učinka glede stroškov in koristi, ki bi jih imela

ustanovitev evropskega inštituta za nanomateriale;

33. poziva Komisijo in države članice, naj sprožijo javno razpravo o nanotehnologijah in nanomaterialih ter zakonodajnih vidikih nanomaterialov po vsej EU ter ugotovijo mnenje javnosti o tem, kaj je sprejemljivo razvijati oziroma kaj je treba razvijati, in pod katerimi pogoji;
34. priznava, da je treba odstraniti ovire za dostop do patentov, zlasti za zelo mala, mala in srednja podjetja, ter poziva, naj bodo patentne pravice omejene na specifične uporabe ali proizvodne metode nanomaterialov ter naj se le izjemoma ne razširijo na same nanomateriale, saj bi to lahko zavrlo inovacije in ustvarilo nanotehnološki prepad med razvitimi državami in državami v razvoju;
35. meni, da je treba pravočasno (zlasti za nanomedicino) oblikovati etične smernice, ki naj zahtevajo spoštovanje zasebnega življenja, jasno in svobodno soglasje, določene omejitve nezdravstvenih posegov na človeškem telesu, obenem pa spodbujati to obetavno interdisciplinarno področje z uporabo naprednih tehnologij, kot sta molekularno slikanje in ugotavljanje bolezni, ki imajo lahko presenetljive posledice za zgodnje ugotavljanje bolezni in pametno in učinkovito zdravljenje mnogih bolezni; poziva evropsko skupino za etiko v znanosti in novih tehnologijah, naj pripravi mnenje o tem vprašanju na podlagi svojega mnenja št. 21 z dne 17. januarja 2007 o etičnih vidikih nanomedicine ter upoštevajoč etično mnenje nacionalnih organov za etiko iz EU in delo mednarodnih organizacij, kot je UNESCO;
36. poziva Komisijo in države članice, naj posebno pozornost namenijo socialni razsežnosti razvoja nanotehnologij, skupaj s spremljevalnimi raziskavami na področju družboslovja; poudarja dejstvo, da je treba nanotehnologijo ocenjevati z vidika uporabnosti in vpliva na ljudi in okolje; nadalje meni, da je treba čim prej zagotoviti dejavno sodelovanje socialnih partnerjev, ki jih to zadeva.
37. meni, da bi bilo treba z regulativnimi ukrepi v zvezi z nanomateriali oceniti tudi možnosti za obravnavo nanomaterialov, ki nastanejo nenamensko kot stranski proizvodi pri procesih zgorevanja na stroškovno učinkovit način, saj zakonodaja Skupnosti o kakovosti zraka še ne zajema emisij zelo majhnih delcev (manjših od $2,5\mu\text{m}$) v okolju ter je vsako leto zelo visoko število smrtnih primerov, povezanih z onesnaženostjo zraka;
38. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

OBRAZLOŽITEV

Nanotehnologija je tehnološka umetnost na novi ravni, ki med drugim pri energiji, proizvodnji in izdelkih za potrošnike obeta izjemne dosežke. Omogočen je razvoj biomedicini s senzorji, vgrajenimi v telo, in zdravilom, ki prodrejo skozi krvno-možgansko pregrado. Z nanogeneratorji je mogoče izkoristiti okolico ali gibanje človeka za pridobivanje energije. Energijsko učinkovita okna, zdržljivejše ribiške palice, kreme za sončenje z visokim faktorjem zaščite pred sončnimi žarki, karoserije, odporne na trke, senzorji za različne strupene snovi, sterilne površine itd., vse to danes že obstaja na trgu ali bi lahko obstajalo v bližnji prihodnosti, seznam pa je mogoče širiti v nedogled.

Vse te vizije pa se lahko sesujejo v prah, če ne bomo poskrbeli, da so proizvodi varni, preden pridejo na trg; ob tem se spomnimo načela „brez podatkov ni trga“ iz uredbe REACH. Nanotehnologija prinaša povsem nova toksikološka tveganja, ki jih je težko opredeliti in testirati, slabo pa je tudi poznavanje imunskih reakcij – če lahko imunski sistem sploh reagira v vseh primerih. Pokazalo se je, da ogljikove nanocevi povzročajo popolnoma iste vrste poškodb kot azbest in da ogljikovi nanoklastri v majhnih koncentracijah povzročajo možganske poškodbe pri ribah, sterilizirano nanosrebro iz nogavic pa uhaja v odpadne vode, pri čemer ni znano, kakšno je tveganje za čistilne naprave. Če vemo, da lahko nanodelci prodrejo skozi krvno-možgansko pregrado, kako lahko potem na trgu dovolimo kreme za sončenje, za katere ni zagotovil, da so bile preskušene v zvezi z možnostjo drugačnega delovanja v primerjavi z drugimi kremami, ki so bile v prodaji doslej? Potrebno je tudi boljše razumevanje dejstva, da lahko pri toksikoloških preiskavah različni preskusi istih nanomaterialov dajo različne rezultate ter da imajo lahko kemično isti nanomateriali, ki prihajajo od različnih proizvajalcev ali so rezultat različnih proizvodnih postopkov, različne lastnosti. Izkušnje z nanodelci, ki nastajajo med drugim pri delovanju motorjev z notranjim zgorevanjem, pa so zastrašujoče, zato moramo podrobneje preučiti tudi to nenamensko nastajanje dokazano škodljivih nanodelcev.

Nanotehnologija pomeni, da vstopamo na področja, kjer imamo omejeno znanje in kjer stari mehanski modeli vedenja večjih delcev več ne veljajo v celoti, prav tako pa se nanodelci ne morejo vedno ravnavati po zakonih kvantne mehanike. Včasih se znajdejo v teoretskem sivem področju in, kar je še pomembneje, v zakonskem sivem področju. Politiki moramo zagotoviti, da se nanotehnologija zakonsko ureja na način, ki bo zaščitil okolje in ljudi.

Nanotehnologija izkorišča dejstvo, da imajo delci nanovelikosti drugačne lastnosti kot večji delci iste snovi. Najobičajnejša opredelitev nanodelcev je, da merijo manj kot 100 nm, vendar nanotehnologija vključuje spremenjene lastnosti snovi zaradi majhnosti delcev, tudi kadar delci merijo nad 100 nm.

Tako zelo majhni delci so veliko reaktivnejši kot snov v svoji izvorni obliki in lahko omogočijo povsem nove tehnološke dosežke. Te lastnosti pa nanotehnologiji prinašajo tudi težave.

Tehnologija nam lahko pomaga ali nam škodi. Da bi se lahko zavestno odločali o tveganjih pri uporabi nove tehnologije, moramo vedeti, kako strupena je neka snov, kakšno je tveganje, da pridemo v stik z njo, in ali je biološko razgradljiva.

Zaenkrat smo brez predpisov o označevanju nanomaterialov, niti še ni dogovorjenega

opozorilnega znaka! Poročevalec je poskusil raziskati švedski trg, vendar je kljub opominjanju le v dveh od sedemnajstih primerov dobil konkreten odgovor o tem, kateri proizvodi vsebujejo nanomateriala. Potrošniki se ne morejo zavestno odločati, če nimajo informacij. Treba je ponovno oceniti mejne vrednosti v zakonih in predpisih ter uvesti predpise o nanoodpadkih.

Komisija v svojem poročilu o nanotehnologiji meni, da sedanji predpisi zadoščajo, čeprav skoraj ni predpisov, ki bi bili prilagojeni specifičnim učinkom nanotehnologije. Komisija se v svoji analizi naslanja na enostranski pravniški izbor predpisov, vendar s tem pristopom zajame nanotehnologijo enako učinkovito, kot če bi hoteli zajeti plankton z ribiško mrežo. Zakonska ureditev bi koristila okolju, zdravju ljudi, vsem potrošnikom in celo industriji. Treba je opraviti posebej prilagojene toksikološke preskuse, zakonsko urediti dajanje proizvodov na trg in uvesti označevanje izdelkov za potrošnike. To ne more biti zgolj vprašanje izvajanja, pri čemer bi Komisija s stalnimi ad-hoc pismi zahtevala novo znanje od podjetij. Treba je določiti jasna pravila igre, da bi zaščitili ljudi in okolje ter da bodo podjetja lahko prevzela odgovornost in imela možnost oceniti potencial naložb v nanotehnologije.

Pomembno je tudi, da ne ponovimo napak ZDA v zvezi s patentnimi pravicami. Široki patenti na lastnosti nekaterih delcev bodo zavrli razvoj in ustvarili večji razkol v svetu. Patente je treba odobriti za posamezne dosežke, kot je specifičen proizvodni postopek nekega nanomateriala ali specifična inovativna uporaba. Širok patent na posamezne delce bi vsem drugim akterjem onemogočil razvoj novih/boljših uporab.

Dolgoročneje gledano se lahko informacijska tehnologija, biotehnologija in mikromehanika razvijajo združeno in sovpadajo na nanoravni do te mere, da bo mogoče z uporabo nanotehnologije nadgraditi celo živa bitja, tudi ljudi, to pa prinaša povsem novo etično dilemo. Kaj je človek in kaj vse se lahko z nami počne?

Bilo bi žalostno, če bi nanotehnologija prišla na trajno slab glas, ker se nam je preveč mudilo, da jo damo na trg, ne da bi poznali tveganja.

3.12.2008

MNENJE ODBORA ZA ZAPOSLOVANJE IN SOCIALNE ZADEVE

za Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane

o regulativnih vidikih nanomaterialov
(2008/2208(INI))

Pripravljaivec mnenja: Jan Cremers

POBUDE

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane, kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. pozdravlja Sporočilo Komisije, ki na splošno daje uravnotežen in posodobljen pregled znanstvenega znanja ter po eni strani oceno možnih tveganj nanomaterialov za zdravje ali okolje po drugi pa pregled zakonske ureditve EU;
2. priznava, da imata nanotehnologija in uporaba nanomaterialov prednosti, tudi za ustvarjanje delovnih mest; poudarja dejstvo, da proizvodnja danes poteka s pomanjkljivim znanjem o sproščanju nanodelcev in morebitnih učinkih, ki jih ti lahko imajo na ljudi in okolje;
3. nadalje poudarja, da nanotehnologija in nanomateriali skozi celotni življenjski cikel pomenita velik izziv za zdravje in varnost pri delu, saj je tem materialom izpostavljenih veliko delavcev v proizvodni verigi, ne da bi vedeli, ali se izvajajo varnostni postopki in ali so varnostni ukrepi ustrezni in učinkoviti; ugotavlja, da se bo v prihodnje še povečevalo število in raznolikost skupin delavcev, izpostavljenih učinkom nanomaterialov; zato poziva, naj bo za ocenjevanje tehnologije na voljo dovolj časa in proračunskih sredstev;
4. priznava, da je danes znanje o strupenosti nanodelcev omejeno in da ni izčrpnih informacij o tveganjih, ki jih različni nanodelci predstavljajo za delavce, vendar ugotavlja, da predhodni rezultati večine objavljenih študij kažejo, da se strupenost netopnih delcev v podobni sestavi povečuje z manjšanjem premera delcev in večanjem njihove površine; poleg tega ugotavlja, da te študije razkrivajo tveganje za resne posledice za zdravje, ki ga predstavljajo izredno majhni delci, onesnaženje zraka in vlakna;

5. poudarja velik pomen, ki ga imata varna in odgovorna kratko-, srednje- in dolgoročna uporaba nanomaterialov, ter razvoj odgovorne nanotehnologije, ki združuje vidike zdravja in varnosti s proizvodnjo in načini uporabe; meni, da je zato treba določiti ustrezne in strokovno utemeljene omejitve;
6. priznava ključni pomen preventive, da bi zmanjšali tveganja ter odpravili morebitne negativne vplive; poudarja, da mora biti previdnostni pristop glavno načelo, skupaj s pristopom odpravljanja tveganja pri viru, saj je treba še izboljšati znanstveno podlago, da se ohrani visoka raven varovanja zdravja in varnosti pri delu ter okolja;
7. opozarja, da so lahko različne skupine ljudi ogrožene na različnih stopnjah življenjskega cikla proizvoda: pri proizvodnji in ravnanju s proizvodom, pri pakiranju, prevozu in vzdrževanju, pri odlaganju in uničenju, pri sekundarnih in končnih uporabnikih ter potrošnikih; opozarja, da mora ocena tveganja temeljiti na običajni uporabi in nesrečah, pa tudi na tem, ali gre za vdihavanje, stik s kožo in ali druge načine izpostavljenosti; poudarja, da mora ustrezna zakonodaja upoštevati ogrožene skupine ljudi ter tveganja, povezana s temi skupinami;
8. poudarja, kako pomembno je, da Komisija in države članice zagotovijo popolno skladnost z okvirno direktivo 89/391/EGS in njenimi posameznimi direktivami ter zlasti z Direktivo 98/24/ES o nevarnih kemičnih dejavnikih pri delu; meni, da so glede nanomaterialov ključni deli teh direktiv ocena tveganja, zaščitni in preventivni ukrepi, pravica do obveščanja in posvetovanja ter pravica do usposabljanja;
9. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo dodatne pobude za doseg skladnosti z regulativnim okvirom, skupaj s krepitvijo inšpekcijskih organov za delo ter drugih agencij za izvrševanje zakonodaje in strokovnih agencij, kjer je to ustrezno; ravno tako poziva države članice, naj zagotovijo ustrezno usposabljanje strokovnjakov za zdravje in varnost, ki je potrebno za preprečevanje znane in potencialno nevarne izpostavljenosti nanomaterialom;
10. opozarja, da je treba uvesti ukrepe za preventivo in zmanjšanje tveganja, tudi če škodljivost snovi še ni znana; poziva Agencijo za varnost in zdravje pri delu v Bilbau ter države članice, naj okrepijo svoja prizadevanja za večjo ozaveščenost in izmenjavo dobre prakse;
11. poziva Komisijo, naj v okviru Direktive 89/391/EGS premisli o ustreznem instrumentu za obravnavanje izpostavljenosti nanodelcem na delovnem mestu, takoj ko bodo dale rezultate nadaljnje raziskave o „vrzelih v znanju“ (zlasti glede nevarnosti in tveganja izpostavljenosti), s katerimi bo mogoče bolje razumeti lastnosti in nevarnosti teh materialov;
12. meni, da je pri dajanju na trg teh snovi treba upoštevati prost pretok blaga, zaradi česar bo lahko sekundarna ali končna uporaba potekala v drugi državi; meni, da je treba razjasniti zahteve glede informacij za kupca ter označevanja proizvodov, ter odločno poziva države članice, naj zagotovijo skladnost z veljavnimi določbami o označevanju in obveščanju glede nanomaterialov v ustreznih jezikih, tako da bodo delavci imeli dovolj jasnih informacij ter da bo mogoče uveljaviti previdnostni pristop;

13. poleg tega poudarja, da morajo biti za vsak posamezni primer določbe o zaščiti in varnosti delavcev glede nanomaterialov na voljo v več jezikih;
14. poudarja, da je proizvajalcem in delodajalcem treba dodeliti jasne odgovornosti za nanotehnologijo in uporabo nanomaterialov;
15. poudarja, da je treba hitro izpopolniti znanstveno znanje in ga razumeti, zlasti raziskave, ki so v pomoč pri oceni in izmeri tveganja, učinkovitemu preprečevanju tveganja in preventivnih ukrepih v skladu z veljavno zakonodajo Skupnosti o zdravju in varnosti pri delu; meni, da je zelo pomembno obravnavati morebitne posledice za zdravje in varnost pri delu sočasno z raziskavami o novih načinih uporabe; poleg tega meni, da je pomembno, da se znaten del proračuna za raziskave in razvoj na področju nanotehnologij nameni za vidike zdravja in varnosti pri delu, varstva potrošnikov ter okolja;
16. poziva Komisijo in države članice, naj posebno pozornost namenijo socialni razsežnosti razvoja nanotehnologij, skupaj s spremljevalnimi raziskavami na področju družboslovja; poudarja dejstvo, da je treba nanotehnologijo ocenjevati z vidika uporabnosti in vpliva na ljudi in okolje; nadalje meni, da je treba čim prej zagotoviti dejavno sodelovanje socialnih partnerjev, ki jih to zadeva.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	2.12.2008
Izid končnega glasovanja	+: 41 -: 1 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Jan Andersson, Edit Bauer, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Luigi Cocilovo, Jean Louis Cottigny, Jan Cremers, Proinsias De Rossa, Harald Ettl, Carlo Fatuzzo, Ilda Figueiredo, Stephen Hughes, Ona Juknevičienė, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Jan Tadeusz Masiel, Maria Matsouka, Juan Andrés Naranjo Escobar, Csaba Óry, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Pier Antonio Panzeri, Rovana Plumb, Bilyana Ilieva Raeva, José Albino Silva Peneda, Jean Spautz, Gabriele Stauner, Ewa Tomaszewska, Anne Van Lancker
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Gabriela Crețu, Petru Filip, Marian Harkin, Magda Kósáné Kovács, Sepp Kusstatscher, Jamila Madeira, Viktória Mohácsi, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Sógor, Anja Weisgerber

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	31.3.2009
Izid končnega glasovanja	+: 21 -: 14 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Adamos Adamou, Georgs Andrejevs, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Irena Belohorská, Johannes Blokland, John Bowis, Hiltrud Breyer, Martin Callanan, Chris Davies, Avril Doyle, Anne Ferreira, Karl-Heinz Florenz, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Gyula Hegyi, Marie Anne Isler Béguin, Holger Kraemer, Linda McAvan, Roberto Musacchio, Miroslav Ouzký, Vittorio Prodi, Dagmar Roth-Behrendt, Guido Sacconi, Daciana Octavia Sârbu, Amalia Sartori, Carl Schlyter, María Sornosa Martínez, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Åsa Westlund
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Kathalijne Maria Buitenweg, Nicodim Bulzesc, Hanne Dahl, Philippe de Villiers, Maciej Marian Giertych, Hélène Goudin, Hartmut Nassauer, Claude Turmes
Namestniki (člen 178(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Paulo Casaca